

قصه‌های سینمای ایران در مهرماه

روز و شب:

ابراهیم حاتمی‌کیا

دیگر عادت کرده‌ایم که صبح و شبمان را با نام ابراهیم حاتمی‌کیا بگذرانیم. بعد از آن هفته دفاع مقدس که هر روز و هر شب او و فیلم‌هایش را در تلویزیون می‌دیدیم، پس از جنجال کشدار فیلم موج مرده، پس از ماجرای سریال خاک سرخ و بالاخره ماجرای کلید خوردن فیلم ارتفاع پست و نهایتاً مجادله حقوقی او با بیرنگ - رسام درباره فیلمنامه فیلم

خیزش

نیکی کریمی یکی دو سال است که روزگار خوشی ندارد. عدم التفات جشنواره‌ها و حتی منتقدین به بازی‌های او و عدم توفیق تجاری فیلم‌هایش، این بانوی اول نیمه نخست دهه هفتاد را به حاشیه رانده است. محافظه‌کاری‌های عجیب او - که منجر به نپذیرفتن نقش در فیلم‌های چتری برای دو نفر و خانه روی آب شد - و بی‌انصافی اشکار داوران جشنواره فجر در نادیده‌نگاشتن بازی او در فیلم نیمه پنهان، این شایعه را قوت داد که نیکی کریمی بازیگری را کاملاً کنار گذاشته است.

اما در این میان خبر آمد که داوران جشنواره قاهره حداقل آن انصاف را داشتند که جایزه بهترین بازیگر زن را برای فیلم نیمه پنهان به او اهدا کنند و این چهارمین جایزه بین‌المللی نیکی کریمی بود.

گذشته از آن خبر رسید که او برای ایفای نقشی بسیار دراماتیک روبروی پرویز پرستویی در فیلم جدید احمد رضا معتمدی انتخاب شده است.

به همان «دایره» سابق

دایره جعفر پناهی هم هر از چند گاهی به تیر یک و دو صفحات سینمایی بدل می‌شود. پناهی در یک مصاحبه با ایسنا از اصرار مسئولین سابق معاونت سینمایی بر حذف ۱۸ دقیقه از فیلم خبر داد. مضاف بر آن پناهی طبق روال معمولش اجازه داد تا گفت‌وگوهای خصوصی‌اش با روزنامه‌نگاران، بدون ذکر اسم او به عنوان راوی، بر صفحه نشریات شکل بگیرند. در آخرین حرکت مشابه، خبری در مورد احتمال عدم توفیق فیلم باران در 'سکار' و ارجحیت داشتن فیلم دایره به آن درج شد که الزام اکران هر چه سریعتر دایره را گوشزد می‌کرد. به هر حال بعید است به این زودی‌ها چشمان به رویت جمال این فیلم پناهی روشن شود.

چه کسی جرأت دارد؟

ماه گذشته همه چیز وفق مراد سفر قندهار و محسن مخملباف بود. فیلم مخملباف پس از آنکه در کن به آنچه می‌خواست، ترسید و در تهران هم آن سر و صدای لازم را بپا نکرد، ناگهان با همراهی سرنوشت روبرو شد. ماجرای افغانستان و حمله نیروهای آمریکایی، ناگهان طالبان و افغان‌ها را به عنوان پدیده‌های مورد علاقه همگان بدل کرد و در این میان تنها فیلم موجود که به شکل مفصلی به این ماجرا پرداخته، سفر قندهار بود. فیلم در یک موج تبلیغاتی ناگهان در پاریس، رم و لندن با استقبال گسترده‌ای روبرو شد. بزرگترین موفقیت فیلم در رم بود که در اکران گسترده از مولن روز و هوش مصنوعی نیز سبقت گرفت. جالبتر از همه آنکه پس از نقدهای مثبت مجلاتی مثل گاردین و ساندی تایمز بر این فیلم، فیگارو و خبر داد که سفر قندهار در کاخ سفید برای جورج بوش نمایش خصوصی داده شده است. حالا چه کسی جرأت دارد یا خانواده مخمخ مخملباف و آثارشان مخالفتی داشته باشد؟

سیندرلا (که هنوز هم ادامه دارد و گويا تیم بیرنگ - رسام از روش زیرآبی رفتن استفاده کرده‌اند) خبر دیگری از او به روی صفحه مطبوعات آمد و آن اینکه او برای کارگردانی سریال پرخرج و بسیار استراتژیک امام حسین (ع) انتخاب شده است.

به این ترتیب حاتمی‌کیا را می‌توان با خیال راحت خیرسازترین مرد سینمای ایران در سال ۱۳۸۰ انتخاب کرد. هرچه باشد موج مرده تازه اکران شده و ارتفاع پست هم برای جشنواره فیلم فجر در راه است و کلی جنجال درباره جهت‌گیری سیاسی حاتمی‌کیا و ماجرای حاج کاظم و آژانس شیشه‌ای و...!

دختر موتورسوار،

پسر خوش چهره،

موسیقی پاپ

دو ماه بود که همه موفقیت مریم مقدس را ناشی از علاقه‌مندی ناگهانی تماشاگران ایرانی به مسائل معنوی می‌دانستند و با اعتمادبه‌نفس فراوان حکم‌های قطعی صادر می‌کردند که این مردم عاشق معنویت هستند و به سینمای «چهره و حادثه و جنسیت» علاقه‌ای ندارند. اینان

چند خبر از «سوره»

دور جدید تولیدات سینمایی این سازمان از زمستان ۸۰ آغاز خواهد شد و شماری از فیلمسازان معتبر و سرشناس کشور چند پروژه سینمایی دیگر را جلوی دوربین خواهند برد. این پروژه‌ها از مضامین اجتماعی، سیاسی و تاریخی و حتی ماجراجویی برخوردارند. به زودی جزئیات این پروژه‌ها اعلام خواهد شد.

● فیلم نیمه پنهان ۶ هفته نمایش موفقیت آمیز در یورلی هیلز را پشت سر گذاشت و بزودی در ۵ شهر دیگر آمریکا از جمله سن دیه‌گو و واشنگتن اکران خواهد شد...

نیمه پنهان در مهر ماه دو جایزه مهم جشنواره قاهره را به دست آورد. بخش ویدیویی این فیلم در آمریکا و کانادا نیز به زودی آغاز خواهد شد. این در حالی است که دو فیلم دو زن و آدم برفی در بخش ویدیویی با استقبال غیرمنتظره ایرانیان مقیم آمریکا و کانادا روبه‌رو شدند.

● در جشنواره قاهره ۵ فیلم از محصولاتی که تولید و یا پخش آنها به وسیله سازمان سوره انجام شد به نمایش درآمد، این ۵ فیلم عبارت بودند از: اعتراض، شوکران، مرد بارانی، نیمه پنهان و متولدا ماه مهر. جشنواره قاهره از ۲۰ مهر تا ۱ آبان برگزار شد.

● از قرار معلوم حق پخش سریالی فیلم مسافر ری، به سیمای جمهوری اسلامی فروخته شده است.

مسافر ری در ۶ قسمت ۴۰ دقیقه‌ای در اواخر سال ۸۱ از تلویزیون پخش خواهد شد.

با مذاکرات انجام شده همکاری میان «سوره» و صدا و سیما برای انجام پروژه‌های مشترک از این پس ادامه خواهد یافت.

مسافر ری در عید فطر

اگر مشکلی پیش نیاید، مسافر ری را عید فطر در اکران سینماهای تهران خواهیم دید. فیلم برخرخ داود میرباقری با کهنشانی از ستارگان ایران (شامل ارجمند، هاشم پور، آسایش و شریفی‌نیا) در نسخه جدید ۱۲۰ دقیقه‌ای بر پرده سینماهای تهران ظاهر خواهد شد. برای اطلاع بیشتر از کم و کیف این فیلم تاریخی - مذهبی می‌توانید به سایت Mosaferry.com رجوع کنید. پشیمان نمی‌شوید!

● سازمان توسعه سینمایی سوره از ابتدای سال ۸۰ تا امروز، بخش ۶ فیلم سینمایی را در سینماهای تهران و شهرستان‌ها بر عهده داشته که تمام آنها از آثار برگزیده و معتبر سینمای ایران هستند: آب و آتش، نیمه پنهان، مریم مقدس، زیر نور ماه و باران.

همانطور که در بالا ذکر شد به احتمال زیاد از عید فطر فیلم مسافر ری نیز از سوی این سازمان اکران خواهد شد. از میان این فیلم‌ها، دو فیلم آب و آتش و مسافر ری از تولیدات سازمان توسعه سینمایی سوره هستند که در پروژه مسافر ری بنیاد فارابی و منوچهر محمدی نیز مشارکت داشته‌اند.

● از دیگر تولیدات این سازمان در سال ۸۰، دو فیلم نامه‌های باد و آرزوهای زمین ساخته فیلمساز جوان کشور یعنی علیرضا امینی و وحید موساییان است که در حال حاضر در مراحل فنی خود هستند. ساخت این دو فیلم در راستای حمایت و کشف استعدادهای جوان صورت گرفته است.

دو ماه تمام بیابیه‌های تند و تیز درباره نتیجه‌گیری سست و بی‌پایه‌شان صادر کردند و چشم به بمباران تبلیغاتی مریم مقدس (با حجم غیرقابل باور تیزر و آگهی) بستند.

الحمدلله که مهرماه از راه رسید و همان تماشاگران عاشق و شیفته معنویت که کارشناسان معتبر سنگشان را به سینه می‌زدند، چشم به دو فیلم خوب باران و زیر نور ماه بستند و در چرخشی عجیب از فیلم دختری به نام تندر استقبال کردند. یعنی از دختر موتورسوار، پسر خوش‌چهره و ترانه پاپ!

باور کنیم روانشناسی تماشاگر ایرانی غیرقابل تفسیر و تحلیل است. فعلاً تا اطلاع ثانوی دوستان عزیز نظریه‌پرداز، از صدور تئوری‌های جدید پرهیز کنند!

شگفتی در اکران

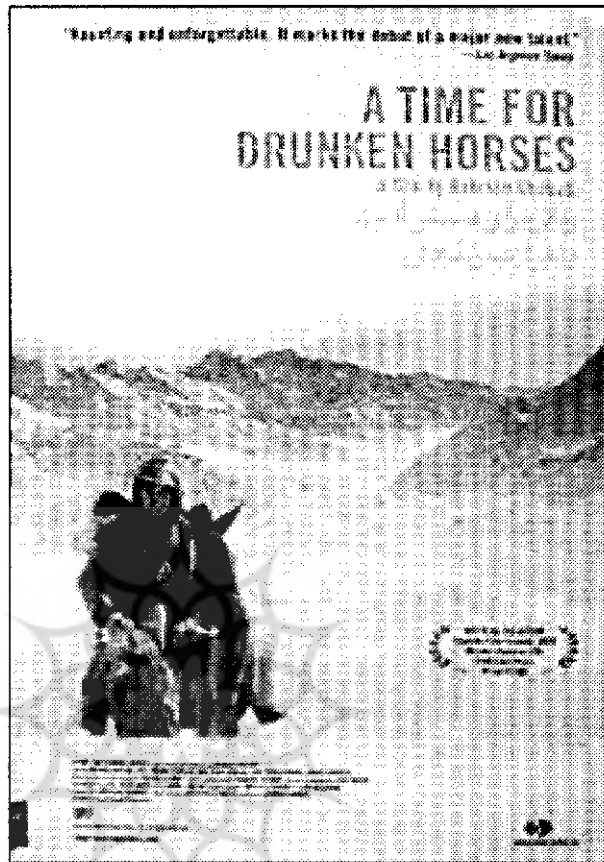
ادامه دارد

شگفتی‌های فروش و اکران تهران همچنان ادامه دارد. چه کسی فکر می‌کرد مریم مقدس، آواز قو، پر پرواز و دختری به نام تندر بیشتر از آب و آتش، چتری برای دو نفر و یا بچه‌های بد فروشنده؟

۹ فیلم پرفروش سال تا اواسط آبان ماه عبارتند از:

۱. پارتی
۲. مریم مقدس
۳. آواز قو
۴. شب‌های تهران
۵. پر پرواز
۶. دختری به نام تندر
۷. آب و آتش
۸. چتری برای دو نفر
۹. مارال

کیارستمی می گفت که سینمای او طور دیگری است؛ او دوست دارد تماشاگر فیلم هایش در هنگام تماشای فیلم جرت بزنند و معتقد است همین که فیلم هایش بتوانند لذت چرت زدن را به تماشاگر انتقال دهند، او فیلم خوبی ساخته است. اما من دوست ندارم این طور باشد.

بهمن قبادی در پنجمین برنامه شب نقد فیلم: از کیارستمی یاد گرفتیم که با سینمانمی توان شوخی کرد

بافاصله باشد، چرا که با نشان دادن هر فولکلور، فیلمساز مجبور است مکث کند و ضمن توضیح آن فولکلور، آن را به عنوان نمادی از یک سنت بیان کند. همین است که فیلمی مثل خون بس، نه در ایران و نه در خارج توفیقی نمی یابد، چرا که بیش از اندازه روی فولکلور تأکید می کند و به آن وابسته است؛ در حالی که فیلم قبادی به موقعیت وابسته است و خودش را از سنت و فولکلور دور می کند.

بهمن قبادی نیز درباره فیلم گفت: «کارم را از سینمای جوان با عکاسی شروع کردم و بعد به طرف فیلم کوتاه رفتم. برای فیلم های کوتاه هیچ وقت فیلمنامه ننوشتم و برای فیلم بلند خودم برگه های داشتم که روی آن نوشته بودم: «بهمن تو یک فیلم می سازی در مورد سختی و تلاش بچه هایی که در کردستان در شرایط بسیار سخت زندگی می کنند.» من می دانستم که گر دوربینم را به کردستان ببرم و هر آدم کرد آن منطقه را جلوی دوربین بگذارم و از او بخواهم درباره نوع زندگی اش حرف بزند، می توانم از او یک فیلم بسازم. در مورد فیلم های کوتاه هم همین اتفاق افتاد. فیلم های اولیه ام، فیلم هایی درباره پدرم، مادرم، خواهرم و صاحبخانه مان بود. من از طریق موضوعات اطرافم، سینما را یاد گرفتم و شناختم. در مورد فیلم بلندم هم همین کار را کردم. قرار بود که من یک فیلم هشتاد دقیقه ای بسازم، بنابراین تقسیم بندی زمانی کردم و فهمیدم که باید هشت فیلم ده دقیقه ای بسازم. هر ده دقیقه که تمام می شد، فکر می کردم که ریتیم و ضرباهنگ آن فیلم ده دقیقه ای درست است یا خیر؛ اگر جواب مثبت بود، پرونده آن ده دقیقه را می بستم و به سراغ ده دقیقه بعدی می رفتم. به همین خاطر، اصلاً دکوپاژ نمی نوشتم و می آمدم سر صحنه و کار را شروع می کردم. گاهی اوقات نمی دانستم چه کار باید بکنم، من تمام ایده های فیلم را از خود مردم و روش زندگی آنها گرفتم. بنابراین قابندهای این فیلم، اساساً حسی صورت گرفته

است.»

قبادی درباره نزدیکی سینمای خودش با سینمای کیارستمی گفت: «من دستیار آقای کیارستمی بودم و از ایشان چیزهای زیادی آموختم. بزرگترین چیزی که یاد گرفتم، این بود که نمی توان با سینما شوخی کرد و باید احساس مسئولیت کرد، اما معتقد نیستم که سینمای من، شبیه سینمای کیارستمی است. ریتیم، آدم ها و سناریوی کارهای من با سینمای کیارستمی کاملاً تفاوت دارد. البته من از تمام فیلمسازان متأثر هستم، وقتی نوجوان بودم فیلم های هندی زیادی دیدم که آن فیلم ها مرا به سینما علاقه مند کرد. در فیلم «زمانی برای مستی اسب ها» تلاش کردم تا تماشاگر هر ده دقیقه به ده دقیقه انرژی بگیرد؛ اما آقای کیارستمی می گفت که سینمای او طور دیگری است؛ او دوست دارد تماشاگر فیلم هایش در هنگام تماشای فیلم جرت بزنند و معتقد است همین که فیلم هایش بتوانند لذت چرت زدن را به تماشاگر انتقال دهند، او فیلم خوبی ساخته است. اما من دوست ندارم این طور باشد و دوست دارم تماشاگر تکان بخورد و به او شوک وارد کنم و او را متأثر کنم تا او زندگی در کردستان را فراموش نکند.»

به همت مدرسه کارگاهی فیلمنامه نویسی، پنجمین برنامه شب نقد فیلم در تالار اندیشه حوزه هنری برگزار شد. در این برنامه که به نقد و بررسی فیلم «زمانی برای مستی اسب ها» اختصاص داشت، بهمن قبادی (کارگردان)، ساعد نیک ذات (فیلمبردار)، سعید عقیقی و رضا درستکار (منتقد) حضور داشتند که پس از نمایش فیلم به پرسشهای حضار پاسخ دادند. در شروع جلسه، سعید عقیقی ضمن ذکر پیشینه فیلم هایی از جنس زمانی برای مستی اسب ها و سیر تاریخی این سینما گفت: «در سینمایی از جنس فیلم زمانی برای مستی اسب ها، مستندگرایی و واقعیت اسنادی براساس یک طرح، آرام آرام خودش را به سینمای داستانی نزدیک می کند و سعی دارد به آن ایده، یک جوهر ابعاد فولکلوریک و ایرانی بدهد. این واقعیت اسنادی در فیلمی مثل «خون بس» ساخته غلامرضا بی، به یک نوع، و در فیلمی مثل زمانی برای مستی اسب ها به نوعی دیگر اتفاق می افتد. در این نوع سینما، آنهایی که سعی می کنند به فولکلور کمتر نزدیک شوند، در منظر عمومی از قبیل بیشتری برخوردار می شوند، چرا که تقریباً اکثر ما با چنین دستمایه هایی غریبه هستیم. بنابراین بهتر است که نگاه فیلمساز، نگاهی

پدیده‌های سینما

ارتفاع پست

فیلمبرداری ارتفاع پست به کارگردانی ابراهیم حاتمی کیا ادامه دارد. داستان فیلم که توسط اصغر فرهادی نوشته شده ماجرای یک هواپیما ربایی را روایت می‌کند. همکاران حاتمی کیا در این پروژه عبارتند از: حسن پویا (فیلمبردار)، سیامک موسوی (دستیار کارگردان و برنامه‌ریز)، حبیب رضایی (بازیگردان)، جواد نوروزبیگی (مدیر تولید)، مهرداد میرکیانی (چهره‌پرداز)، حمید قدیریان (طراح صحنه و لباس)، هایده صفی‌یاری (تدوین)، اصغر آبگون (صدابردار)، رضا شریفی‌راد (جلوه‌های ویژه)، پروانه پرتو (تهیه‌کننده اجرایی)، منوچهر محمدی (تهیه‌کننده)، لیلا حاتمی، گوهر خیراندیش، حمید فرخ‌نژاد، محمدعلی اینانلو و رضا شفیعی جم بازیگران این پروژه هستند.

نجفیان، سحر جعفری جوزانی، ایرج راد و نغمه مکرری حضور دارند. تهیه‌کنندگی این فیلم برعهده جوزان فیلم است.

یک روز ابری

یک روز ابری سومین فیلم بلند ابراهیم مختاری در مرحله پیش‌تولید قرار دارد. فیلمنامه فیلم که نوشته خود اوست، درباره دوره‌ای از زندگی یک زن مطلقه است. تاکنون حضور منیژه حکمت به عنوان مجری طرح و حمیدرضا کاکا به عنوان جانشین مدیر تولید قطعی شده است. فیلمبرداری یک روز برای پانزدهم آبان در تهران آغاز می‌شود و قرار است تعدادی نابازیگر در آن به ابفای نقش بپردازند. تهیه‌کنندگی فیلم را نیز ابراهیم مختاری برعهده دارد.

بانوی کوچک

«دختر و پسر جوانی با وجود مخالفت والدینشان با هم ازدواج می‌کنند، آنها به دنبال مکانی هستند که بتوانند در آن به زندگی خودشان سر و سامان دهند، اما مجبور می‌شوند در حومه شهر چادر بزنند».

این خلاصه داستان فیلم بانوی کوچک به کارگردانی مهدی صباغ‌زاده است که فیلمبرداری آن از اواخر مهرماه آغاز شده، همکاران صباغ‌زاده در بانوی کوچک عبارتند از:

حسن قلی‌زاده (مدیر فیلمبرداری)، یوسف صمدزاده (مدیر تولید)، مسعود ولد بیگی (طراح چهره‌پردازی)، نازی پرتورزاده (طراح صحنه و لباس)، محمدرضا دودنژاد (بازیگردان)، کاوه صباغ‌زاده (برنامه‌ریز و دستیار کارگردان)، زهرا داودنژاد (منشی صحنه)، رضا داودنژاد (روابط عمومی)، داریوش باباییان و مهدی صباغ‌زاده (تهیه‌کننده)، علی قربان‌زاده، چکامه چمن‌ماه، جهانگیر الماسی، نغمه سجودی، رضا داودنژاد، مهراوه شریفی‌نیا، مونا داودنژاد، احترام السادات حبیبیان، محمدرضا داودنژاد، رسول توکلی و رضا کشاری بازیگران این پروژه هستند.

آرنولد گریه نمی‌کند

پیش‌تولید فیلم آرنولد گریه نمی‌کند به کارگردانی سعید اسدی آغاز شد. آرنولد گریه نمی‌کند دارای مضمونی اجتماعی،

پلیسی است که توسط پیمان معادی نوشته شده است. عواملی که تاکنون حضورشان در این فیلم قطعی شده عبارتند از: بهروز حسین‌زاده (دستیار کارگردان)، هوشنگ خوب‌بخت (مدیر سرمایه‌گذار)، علی قائم مقامی (مدیر تولید)، مهری شیرازی (طراح چهره‌پردازی)، محمود سماک‌باشی (صدابردار) و سعید اسدی (تهیه‌کننده). امین حیابی و لیلا حاتمی نیز بازیگران این فیلم هستند.

صنوبر

فیلم صنوبر با مضمونی تاریخی به کارگردانی محبتی‌رایعی در مرحله پیش‌تولید قرار دارد. عواملی که تاکنون حضورشان در این پروژه قطعی شده عبارتند از: حمید خضوعی ایبانه (فیلمبردار)، سعید سیدزاده (مدیر تولید) و پریوش نظریه (بازیگر).

قطعه زمستانی

فیلم قطعه زمستانی به کارگردانی فرهاد مهرانفر در مرحله فنی قرار دارد. قطعه زمستانی درباره زندگی زنی است به نام «ناز بانو» که همراه پنج فرزندش در ارتفاعات زندگی می‌کند. مهرانفر در این فیلم علاوه بر کارگردانی فیلم مدیریت فیلمبرداری را نیز برعهده داشته است. سایر همکاران او عبارتند از: ایرج حبشی (دستیار کارگردان)، سهیلا فرزاد هاشمی (منشی صحنه) و خسرو جلالی (عکاس). آخرین فیلم مهرانفر، چریکه هورام سال گذشته اکران شد.

داستان‌های عاشقانه

پیش‌تولید فیلم ۵ دقیقه‌ای ابوالفضل جلیلی در پاریس آغاز شد. این فیلم که داستان‌های عاشقانه نام دارد، دارای ۲۰ اپیزود است که توسط ۲۰ کارگردان معروف از سراسر دنیا ساخته می‌شود. این فیلم به روابط عاشقانه در بیست ناحیه شهر پاریس می‌پردازد. سهم جلیلی از مناطق بیست‌گانه پاریس، منطقه ۹ آنجا است و مؤسسه فرهنگی نووم فرانسه تهیه‌کنندگی آن را برعهده دارد. وودی آلن آغازگر بخش نخستین این فیلم است.

هفت ترانه

«رویا پس از فارغ‌التحصیل شدنش در رشته موسیقی به ایران باز می‌گردد و قصد دارد کنسرتی برگزار کند. او برای کار خود گروهی نوازنده و خواننده را انتخاب می‌نماید. در بین گروه، کار استثنایی «نیما» از همه شاخص‌تر است و...»

فیلمبرداری هفت ترانه اولین فیلم بلند بهمن زرین‌پور در تهران ادامه دارد. فیلمنامه فیلم نوشته خود اوست. همکاران زرین‌پور در این پروژه عبارتند از:

عظیم جوانروح (مدیر فیلمبرداری)، داود یوسفیان (تدوین)، فتح‌الله جعفری جوزانی (مدیر تولید)، مهرداد شکر آبی و عاطفه رضوی (چهره‌پرداز)، فهیمه سرخابی (طراح صحنه و لباس)، حسین غفاری و مجید میرزایی (صدابردار)، جهانگیر میرشکاری (صدانگزار)، امیر عابدی (عکاس) و شروین نجفیان (خواننده). در هفت ترانه بازیگرانی چون: لعیان زنگنه، مینا جعفرزاده، شروین